

om under den Forudsætning, falde bort. Jeg skal her gjøre et Par Bemærkninger om Bredciernes Stilling. Deres Forhold til Regulerings- og Vedligeholdelsesudgifter er jo ganske vist forandret noget ved denne Lov. Det er jo dog saaledes, at efter den tidligere Lov skulle de, der havde Nytte af et Vandløb, deltage i Reguleringen. Men staar der „Nytte og Interesse“ i et Vandløb. Paa dette Punkt er der neppe nogen stor Forandring; men derimod have vi en Forandring med Hensyn til de mindre Vandløb. Hvad det i dette Forhold kommer an paa, er, hvad der er materielt retfærdigt, og det synes jeg ogsaa, man maa se noget hen til. Jeg tror ikke, at det vil være forbundet med nogenformelt Vanskelighed at udfinde dem, der have Nytte og Interesse af et Vandløb. Jeg tror ikke, at det truende Billede, man har oprullet af, at der skulde blive kaldt saa ofte paa Landvæsenkommissionerne, holder Stik; men der er Tilfælde, og det meget haandgribelige Tilfælde, hvor Andre end de tilstødende Bredeiere, have Interesse og Nytte af et Vandløbs Regulering og Vedligeholdelse. Jeg skal blot nævne her det Tilfælde, at en Eiendom har stødt op til et Vandløb, saa skjæres der en Del Parceller bort, og saa skal Cieren dermed være udelukket fra Benyttelsen af Vandløbet. Ja, man kan træffe saadanne Tilfælde, men det er Forhold, som allerede finde Sted nu, og som der er Grund til at hælde paa. En Mand er ikke saaledes udelukkende Eier af Vandet, at han kan udelukke Andre fra Benyttelsen af det, hvor det vilde være Chikane at gjøre det, og stort Mere er det vel ikke, hvor man tilstræber det. Hvad det kommer an paa, er, at Bredeieren først og fremmest faar, hvad han behøver, og Mere til, om det skal være, men tillige, at han ikke skal kunne forhindre den Trediemand, som bor i samme Aadal, fra under visse Vilkaar at benytte Vandet, naar det kan ske, uden at det generer ham, altsaa at han ikke skal kunne forhindre ham og sige: Sællere vil jeg lade Vandet løbe helt bort, end unde min Nabo et Gode. Jeg tror ikke, at han eier i den Forstand Vandet, at han kan sælge det; men jeg tror, at Lovgivningen maa kunne tilkjende ham Erstatning, selvfølgelig hvor der er Noget at erstatte, for Genen osv. ved, at en Anden benytter Vandet. Hvad Vedligeholdelsen angaar, som jeg maaste før burde have gjort mere færdig i min Omtale, end jeg gjorde, skal jeg gjøre opmærksom paa, at der kan være Tilfælde, — og det er praktisk temmelig ofte at der er saadanne Tilfælde, — hvor fraliggende Strækninger kunne have en meget væsentlig Interesse i et Vandløbs Regulering og Vedligeholdelse. Jeg skal nævne her et saadant Tilfælde, som Mange ville erkjende for rigtig. Jeg skal saaledes tage en Løvmose, der ligger flere Hundrede Alen fra et Vandløb, og altsaa saaledes ikke er tilstødende dertil. Det kan være en stor Løv-

mose med en Masse Parceller i den, og der ville dog de Herrer indrømme, at, om Vandløbet uddybes 1 eller $\frac{1}{2}$ Alen mere eller ikke, har den største Interesse for Deltagerne i Løvmosen, og at ligeledes det, at Vedligeholdelsen sker til rette Tid og paa rette Maade, har den største Betydning, og at der kan være dem, der have den største Gavn af dette Forhold. Jeg synes ikke, at der kan være nogen Betænkelighed ved under disse Forhold ogsaa at paalægge dem nogen Vedligeholdelsespligt. Af hvad jeg har sagt, vil det ogsaa være klart, at jeg ikke kan erkjende, hvad der blev sagt her i det første Foredrag idag, at man ikke kunde tale om Jorden, men at det var Cierne, til hvem Vandet var knyttet. Nei, det er virkelig Jorden, de tilstødende Jorber, til hvilke Vandet er knyttet, naar man vil tale derom. De ere jo i ethvert Fald det Medium, som Vandet gaar igjennem. Det kan ikke negtes, at man kan med fuld Fri tale om Jorden, man behøver ikke at referere det til Personerne. — Jeg tror ikke, at der i det første Ufsnit, der handler om Vandets Afledning, er saa store og væsentlige Afvigelser fra det nu Bestaaende, at man paa nogen Maade behøver at være betænkelig derved. Med Hensyn til de private Vandløb tror jeg, at det er anerkjendt; med Hensyn til de offentlige Vandløb er det Tilfældet, at man har indbefattet de tidligere større og mindre Vandløb under een Klasse. Det har givet Anledning til, at man har set anderledes paa det, end der efter min Mening i og for sig var Grund til. Jeg tror imidlertid ikke, at man vil finde noget meget Gjenemgribende i de Bestemmelser, der gaa i den Retning. Derimod maa jeg indrømme, at i Ufsnittet om Nedlæggelsen af Vandmøller og andre Vandværker er der en Del Forandring i Sammenligning med det hidtilværende. Man har allerede to Gange beskæftiget sig med dette Forhold i Lovgivningen, nemlig ved Lovene af 16de Marts 1851 og 17de Januar 1859. Ved den første Lov var man meget streng mod Lodsierne. Man spurgte nemlig ikke om deres Mening, men overlod det Hele til Kommunalbestyrelsens Skjøn, og forsaavidt den kunde enes med Cierne af de vedkommende Vandværker, bleve Udgifterne reparterede paa Lodsierne. Dette blev i Forordningen af 1859 udvidet til at gjælde om de mindre, offentlige Vandløb, idet den første Lov gjaldt om de større offentlige Vandløb. Her er man gaaet videre i denne Materie, idet der nemlig er Spørgsmaal om Tvangsbestemmelser overfor en Eier af de vedkommende Indretninger og Værker, ligesom overfor Lodsierne, og man har i det Hele anerkjendt, at de lokale Interesser kunne have en saa stor Betydning, at man kan komme til at expropriere den Slags Anlæg. Det er det, jeg synes, kan omtvistes; men det forekommer mig dog, at Lovgivningen her er kommen i et saadant Spor, at der ikke er